

OPINIE SEPARATĂ,
expusă în temeiul articolului 27 alin. (5) din Legea cu privire la Curtea
Constituțională nr. 317 din 13 decembrie 1994 și al articolului 67 din Codul
jurisdicției constituționale nr. 502 din 16 iunie 1995

1. Prin Decizia nr. 123 din 3 octombrie 2024 au fost declarate inadmisibile sesizările nr. 83a/2024 și nr. 101a/2024 depuse de doamnele Diana Caraman și Inga Sibova, deputate în Parlamentul Republicii Moldova, referitoare la controlul constituționalității unor prevederi din Legea nr. 47 din 14 martie 2024 cu privire la modificarea unor acte normative (actualizarea cadrului normativ aferent managementului resurselor umane).

2. Potrivit autoarelor sesizărilor, prevederile contestate din Legea nr. 47 din 14 martie 2024 cu privire la modificarea unor acte normative **constituie un temei nejustificat de eliberare din funcție a conducătorilor și adjuncților autorităților administrative din subordinea ministerelor**, fapt care încalcă dreptul fundamental la muncă (a se vedea DCC nr. 123 din 3 octombrie 2024, §§ 8, 22).

3. În prezenta cauză, Curtea Constituțională a notat că **eliberarea funcționarilor publici** are loc din motivul schimbării statutului în funcție de demnitate publică și, respectiv, în funcție de conducere de nivel superior, care se asimilează cu lichidarea funcției (a se vedea DCC nr. 123 din 3 octombrie 2024, § 21).

4. Rețin faptul că, potrivit articolului 43 alin. (1) (*dreptul la muncă și la protecția muncii*) din Constituție, orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la protecția împotriva șomajului.

5. Având în vedere specificul dreptului la muncă, dar și al poziționării subiecților raporturilor de muncă, atât normele naționale, cât și cele internaționale stabilesc un minim de garanții, menite să asigure **un echilibru dintre angajați și angajatori și o protecție adecvată a demnității, securității și stabilității angajaților** (HCC nr. 6 din 3 martie 2016, § 67; HCC nr. 3 din 4 februarie 2020, § 42; HCC nr. 6 din 10 martie 2020, § 58).

6. În jurisprudența sa, Curtea Constituțională a constatat incidența dreptului fundamental la muncă, subliniind **aplicabilitatea sa în toate cazurile în care o persoană este concediată** (a se vedea HCC nr. 3 din 4 februarie 2020, § 27; HCC nr. 35 din 9 noiembrie 2021, § 157).

7. Prin urmare, **constat incidența articolului 43 alin. (1) din Constituție** în prezenta cauză.

8. În același timp, rețin faptul că **dreptul la muncă nu este un drept absolut** și, prin urmare, exercitarea acestuia poate fi supusă unor restrângeri. Totuși, simpla restrângere a unui drept fundamental **nu echivalează cu încălcarea acestui drept**. Din punct de vedere constituțional, nu sunt permise restrângerile nejustificate ale drepturilor fundamentale. Caracterul justificat sau nejustificat al unei restrângeri poate fi stabilit după **efectuarea testului de proporționalitate potrivit articolului 54 (restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți) din Constituție** (a se vedea HCC nr. 3 din 14 ianuarie 2021, § 58; HCC nr. 35 din 9 noiembrie 2021, § 158).

9. Prin urmare, consider că, în prezenta cauză, trebuia de analizat dacă ingerința

în dreptul fundamental la muncă este prevăzută de lege, dacă ingerința prevăzută de prevederile contestate urmărește un scop legitim stabilit în articolul 54 alin. (2) din Constituție, dacă realizează, odată implementată, unul din aceste scopuri, dacă este necesară și proporțională cu situația care a determinat-o.

10. Așadar, în opinia mea, Curtea Constituțională trebuia **să declare sesizările admisibile**, pentru a le **examina în fond** și pentru a verifica dacă **dispozițiile contestate încalcă dreptul la muncă, garantat de articolul 43 alin. (1) din Constituție, coroborat cu articolul 54 din Constituție.**

Judecător al Curții Constituționale

Serghei ȚURCAN

3 octombrie 2024